

บทบรรณาธิการ

EDITORIAL

บันทึก เรื่องการเมืองและเศรษฐกิจของสหรัฐ

จนถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2511

การเมือง

1. การเลือกตั้ง จนถึงวันนี้ ตามผลการทดสอบประชามติ (Poll) นิกสันยังนำฮัมฟรีย์และวอลเลซอยู่ ฮัมฟรีย์พยายามจะให้นิกสันออกไต่สวนทางโทรทัศน์ แม้จะต้องเสียเงินเองทั้งหมด และทางสภาพรรคดีโมแครตก็พยายามจะให้ออกกฎหมายเพื่อให้บริษัทยอมให้คนทั้งสามไต่สวนกันโดยไม่เสียเงิน แต่ก็ออกไม่ได้ เพราะพรรครีพับลิกันพยายามขัดขวางไม่ให้เข้าประชุมทำให้ขาดองค์ประชุมไป ผลจึงเป็นว่า นิกสัน ซึ่งพยายามเลี่ยงการไต่สวนทางโทรทัศน์คงจะสมประสงค์

อย่างไรก็ดี พรรคดีโมแครตหลายคนที่ข้าพเจ้าได้พบ ซึ่งเป็นศาสตราจารย์และพวกกระทรวงการต่างประเทศอเมริกันยังคิดอยู่ว่า พอถึงวันเลือกตั้งจริง พวกดีโมแครตที่คิดจะลงคะแนนให้ นิกสัน อาจจะกลับใจมาลงคะแนนให้ ฮัมฟรีย์ ก็ได้

กระทรวงการต่างประเทศอเมริกันได้สั่งให้เจ้าหน้าที่รวบรวมและเตรียมเอกสารต่าง ๆ เพื่อเตรียมบรรยายสรุปให้แก่รัฐมนตรีต่างประเทศคนใหม่แล้ว

2. นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ ระหว่างวันที่ 10-11 ตุลาคม นี้ นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ Holyoake และภรรยาได้มาเป็นแขกเมืองของสหรัฐ ซึ่งข้าพเจ้าได้รับเชิญไปร่วมในงานรับรองด้วย ประธานาธิบดีจอห์นสันได้พูดต้อนรับและบอกว่า การรบในเวียดนามขณะนี้ทางพันธมิตรได้เปรียบมากจนเชื่อว่าชนะสงครามในทางทหารได้ ฯลฯ นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ได้พูดว่า ถ้ามีประเทศใดอยากปลีกรัฐออกจากเอเชียและยุโรปแล้ว นิวซีแลนด์อยู่ในฐานะที่จะทำได้อย่างดีที่สุด แต่ก็ไม่ทำ กลับยอมผูกพันตัวเองเข้ากับโลกเพื่อความมุ่งหมายใหญ่ คือ สิทธิเสรีภาพ และความเจริญของมวลมนุษยชาติ คำพูดของนายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์นี้มีผลเท่ากับเตือนใจชาวอเมริกันซึ่งมีท่าทีจะปลีกรัฐออก (Isolate) จากเอเชียนั่นเอง

เมื่อข้าพเจ้าพบกับนายกรัฐมนตรีชอลลีโอกั้น นั้น ท่านยังจำข้าพเจ้าได้ว่า ได้พบกับท่านที่เมืองเวดลิงตัน เมื่อคราวข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าคณะไปประชุมอิกาเฟในปี 1965 และได้พูดให้รัฐบาลนิวซีแลนด์ให้ความช่วยเหลือในการสร้างทางสาย ทรบือ-พยัคฆภูมิพิสัย-บุรีรัมย์ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยด้วย

3. **ตินร์สกี** งานรับรองของนิวซีแลนด์ ข้าพเจ้าได้พบตินร์สกีด้วย ตินร์สกียังมีความเห็นยืนยันอยู่ว่า ถึงใครจะเป็นประธานาธิบดีสหรัฐก็คงจะรักษาคำมั่นที่ให้ไว้ในเอเชียและอเมริกาก็ยังจะอยู่ในเอเชียต่อไป เพื่อความสงบสุขของโลก ตินร์สกีได้ตอบคำถามว่า ได้เป็นรัฐมนตรีต่างประเทศมาเกือบ 8 ปีแล้ว ถึงฝ่ายใดจะมาเป็นประธานาธิบดีคราวนี้ก็ยังไม่ชอบรับตำแหน่งต่อไปอีก เพราะเหนื่อยเต็มที ตินร์สกีเป็นบุคคลที่ดีว่าเป็นรัฐมนตรีที่จนมากคนหนึ่ง ในคณะรัฐบาลจอห์นสันนี้ แต่เป็นผู้ที่ได้รับความนับถือจากบุคคลทั่วไปมาก ก่อนมาเป็นรัฐมนตรี ได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานมูลนิธิฟอร์ด ซึ่งขณะนี้ McGeorge Bundy (พี่ชาย William Bundy) เป็นประธานอยู่

4. **นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์** ในงานเลี้ยงของเอกอัครราชทูตสิงคโปร์ ข้าพเจ้าได้พบกับ ออท. อินโดนีเซีย อุปทูตพม่า อุปทูตมาเลเซีย ที่ปรึกษาสิงคโปร์ และอินโดนีเซียด้วย ได้รับคำบอกเล่าว่า นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์จะพักราชการอยู่ในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดที่ใกล้บอสตันราว 3 เดือน เพื่ออยู่ว่าง ๆ จะได้ศึกษาสถานการณ์ของโลกได้อย่างถ่องแท้ ขณะที่อยู่ที่นั่นอาจจะได้พบพวกศาสตราจารย์ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และอาจจะไปพูดตามที่ต่าง ๆ บ้าง บรรยายในมหาวิทยาลัยบ้าง ความคิดที่จะพักผ่อนนี้ ออท. สิงคโปร์บอกข้าพเจ้าว่า เพราะนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์เห็นว่าตัวเองมีอำนาจมา 10 ปีแล้ว ไม่ค่อยได้อ่านตำหรับตำราใหม่ ๆ ความคิดเห็นต่าง ๆ เซ็งไปหมด การมาพักผ่อนเพื่อศึกษาเช่นนี้ คงจะทำให้ได้รับความคิดใหม่ ๆ ไปใช้ในการบริหารบ้านเมืองได้มาก

5. **แนวโน้มของนโยบายภายในประเทศของสหรัฐอเมริกา** การที่สภาไม่อนุมัติ Abe Fortas ซึ่งมีหัวทาง Liberal เป็นประธานศาลสูงสุดของสหรัฐตามที่ประธานาธิบดีจอห์นสันเสนอก็ดี การที่สภาตั้งบช่วยต่างประเทศจาก 2.9 พันล้านเหรียญลงเหลือ 1.9 พันล้านเหรียญก็ดี การที่เสียงประชาชนตามการทดสอบมติประชาชนนิยมหนักแน่นมากกว่าซัมฟรีย์

กิติ หรือการที่เสียงของวอลเลซในหมู่ประชาชนมีมากขึ้นทุกทีเพราะวอลเลซมีนโยบายในการปราบปรามเหล่าร้าย ๆ (Law & Order) กิติ ทำให้วงการปัญญาชนเชื่อว่าสหรัฐเคยมีนโยบาย Liberal ตลอดมาในระยะ 36 ปี ตั้งแต่สมัย Franklin D. Roosevelt เป็นประธานาธิบดีนั้น บัดนี้ ได้โน้มเอียงไปข้างที่จะเป็น Conservative หรือ Rightist มากขึ้น

เชื่อกันว่า ถ้านิกสันเป็นประธานาธิบดีแล้ว ประธานศาลสูงสุดคนใหม่ที่นิกสันเลือกจะเป็นคนถือจารีตนิยม คำพิพากษาคงจะไม่ให้เสรีภาพแก่คนดำมากเกินไปอย่างในสมัย 36 ปีมาแล้ว การตีความต่าง ๆ ในกฎหมายก็คงจะถือจารีตนิยมมากกว่า และจะไม่ใจกว้างอย่างที่แล้ว ๆ มา ทางการทำราก็คงจะปราบปรามผู้ร้ายอย่างเข้มงวดกวาดขันยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องคอยเอาใจผู้ร้าย เกรงจะขัดกับสิทธิเสรีภาพของมนุษย์อย่างที่แล้ว ๆ มา ในทางการค้าและเศรษฐกิจ รัฐบาลก็คงจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวมากนัก นักธุรกิจคงจะดำเนินการไปในทางการค้ากำไรได้เต็มที่ การคลังและการงบประมาณคงจะพยายามให้สูงสุดยิ่งขึ้น—การกัณฑ์นิยมสินจะลดลง—เงินจะฝืดขัน คนว่างงานจะมีมากขึ้นบ้าง เพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อ

ทั้งหมดนี้เป็นแนวโน้มซึ่งคนอเมริกันคิดว่า รัฐบาลนิกสัน (ซึ่งจะมีอำนาจอยู่ราว 8 ปี) จะพยายามดำเนินการ และรัฐบาลหลัง ๆ ก็คงจะดำเนินรอยต่อไป และเป็นธรรมดา นโยบายภายในเช่นนี้จะกระทบถึงนโยบายต่างประเทศของสหรัฐด้วยไม่มากนักน้อย พุดง่าย ๆ ก็คือ สหรัฐคงจะ Isolate ตัวเองมากขึ้น ไม่ว่าประธานาธิบดีจอห์นสัน รัฐมนตรีคืนรัศมี จะพูดตรงข้ามกับแนวโน้มอย่างไรก็ตาม ข้อสำคัญสำหรับประเทศไทยและประเทศเล็ก ๆ อื่นในเอเชียอาคเนย์ก็คือ จะต้องทำให้สหรัฐ Isolate ตัวเองออกอย่างช้าที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อประเทศในภูมิภาคนั้นจะได้รวมกลุ่มกันทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและในทางทหารด้วย และจะต้องหาทางอย่างไรให้สหรัฐเข้าสนับสนุนในทางให้กำลังทางเศรษฐกิจ วิชาการ และอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ แก่องค์การร่วมมือตามความเหมาะสมด้วย

ฉะนั้น สำหรับประเทศไทยเอง ข้าพเจ้าได้พยายามเน้นให้ชาวอเมริกันระลึกถึงพันธมิตรที่สหรัฐและไทยมีต่อกันมา 135 ปีแล้ว และไทยเป็นประเทศในเอเชียประเทศแรกที่ลงนามในสนธิสัญญากับสหรัฐเมื่อ ค.ศ. 1833

นิกสัน แถลงเมื่อ 12 ตุลาคมนี้ว่า ถ้าเป็นประธานาธิบดีแล้ว จะปรับปรุงกระทรวง การต่างประเทศใหม่ทั้งหมด แต่ก็พยายามเลือกคนดี ๆ ทั้ง 2 พรรคเข้ามาทำงานร่วมกัน และจะอาศัยคำปรึกษาหารือกับประธานาธิบดีจอห์นสันในการที่จะสงบศึกในเวียดนามด้วย

6. การรัฐประหารในเปรูและปานามา การเดินขบวนของนักศึกษาในเมกซิกโก ฯลฯ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม มีรัฐประหารที่เปรู และวันที่ 11 ตุลาคม ก็มีรัฐประหารในปานามาอีก ก่อนหน้านั้นก็มีนักศึกษาเดินขบวนในเมกซิกโก ซึ่งอเมริกันบอกว่าการปกครองอย่างทหาร การปะทะกันกับตำรวจ ทำให้นักศึกษาถูกยิงตายถึง 40 คน ชาวอเมริกันมองดูเรื่องเหล่านี้ด้วยความผิดหวังที่อยากจะให้อเมริกาได้เป็นประชาธิปไตย รัฐบาลก็ได้แต่เพียงรื้อการรับรองรัฐบาลทหารที่ตั้งขึ้นใหม่เท่านั้น ข่าวลือที่จะมีรัฐประหารในเวียดนามใต้ จนถึงกับประธานาธิบดี ทิว สั่งจับบุคคลบางคนและเตรียมพร้อม ก็ทำให้ชาวอเมริกันมองดูเหตุการณ์ในเวียดนามใต้อย่างสงสัย หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ได้ลงข่าวและมีบทบรรณาธิการวิพากษ์วิจารณ์อยู่เกือบทุกวัน

ในเมืองไทย ข้าพเจ้าก็ได้ทราบข่าวว่ามีนักศึกษาธรรมศาสตร์เดินขบวนเรื่องมหาวิทยาลัยไม่รับ ดร. หยุต เป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ และนักศึกษาวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ ก็เดินขบวนเรื่องมหาวิทยาลัยไม่ตั้ง ดร. ทองสุข พงศทัต เป็นคณบดีต่อไป การเดินขบวนค้านคำสั่งมหาวิทยาลัยเช่นนี้ ในมหาวิทยาลัยนิวยอร์กเมื่อวันที่ 11 ตุลาคมก็มีเหมือนกัน เพราะมหาวิทยาลัยไล่อาจารย์คนหนึ่งเนื่องจากกล่าวประณามซัมฟรีย์และนิกสัน ฯลฯ

7. นักศึกษาควงฝ่าวิชาทหาร ข้าพเจ้าคิดว่า เรื่องนักศึกษาเดินขบวน หรือคัดค้านเช่นนี้คงจะมีอยู่เรื่อย ๆ ไป ยังมีเวลาว่างมากเท่าใด ก็อาจจะก่อเรื่องยุ่งยากมากเท่านั้น เอกอัครราชทูตสิงคโปร์บอกข้าพเจ้าว่า ในสิงคโปร์เขามีกฎหมายเกณฑ์ให้นักศึกษาและผู้แทนราษฎรทุกคนฝึกวิชาทหารด้วย ทำให้นึกคิดว่า ในเมืองไทยถ้ากำหนดให้นักศึกษาฝึกวิชาทหารได้ก็จะเป็นประโยชน์หลายทาง เช่น ชาติให้รู้จักระเบียบวินัย สามัคคี รักชาติ อดทนเข้มแข็ง ฯลฯ ' และอาจจะทำให้ไม่มีเวลาว่างที่จะคิดฟุ้งซ่านด้วย เหตุผลก็อาจจะรวมถึงข้ออ้างว่าเป็นเพราะสถานการณ์บ้านเมืองอยู่ในภาวะที่ต้องเตรียมพร้อมเพื่อต่อสู้ป้องกันภัยคอมมิวนิสต์ ฯลฯ ด้วยก็ได้

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคมนี้ คณะบริหารขององค์การ Students for Democratic Society ได้ประชุมกันที่มหาวิทยาลัยโคโลราโด เรียกร้องให้นักศึกษามหาวิทยาลัยทั่วประเทศเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้งใหญ่ในวันที่ 5 พฤศจิกายนนี้ หาวาวิธีการเลือก-ตั้งคราวนี้ มีลักษณะเป็นการโกงประชาชน (Fraudulent Nature of Election) ซึ่งมีนานแล้ว และควรจะปรับปรุงเสียใหม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยอย่างจริงจัง

8. สงครามเวียดนาม ประธานมูลนิธิฟอร์ด McGeorge Bundy ซึ่งเคยเป็นที่ปรึกษาประธานาธิบดีเคนเนดีและจอห์นสัน และ เคยเสนอให้รัฐบาลรีบเร่งทำสงครามในเวียดนาม (Escalate) ให้เสร็จสิ้นนั้น มาเมื่อวันที่ 12 ตุลาคมนี้ ได้แถลงที่มหาวิทยาลัยคูเปอร์ขอให้รัฐบาลหยุดทั้งระเบิดเวียดนาม และถอนทหารออกเป็นระยะ ๆ (De-Escalate) ซึ่งเขากล่าวว่าเพื่อประโยชน์ของสหรัฐเอง

ส่วนผู้ว่าการนิวยอร์ก Nelson Rockefeller ได้ตอบคำถามในรายการโทรทัศน์วันที่ 13 ตุลาคมนี้ว่า สหรัฐควรจะหยุด ทั้ง ระเบิดก็ต่อเมื่อเวียดนามเห็นสัญญาว่าจะลดการรบลงตามส่วนเท่านั้น ขณะนี้ รอคักเฟลเลอร์ได้หันมาสนับสนุนนิกสันอย่างเต็มที่ และมีหวังว่าจะได้เป็นรัฐมนตรีกลาโหมหรือต่างประเทศในรัฐบาลของนิกสัน ข้าพเจ้าสังเกตว่า คราวนี้ รอคักเฟลเลอร์ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการต่างประเทศคล่องแคล่วขึ้นกว่าก่อน ๆ เป็นอันมาก

การพูดของแมกยอร์ช บันดี นี้เป็นการเปลี่ยนความคิดเห็น และความเห็นใหม่นี้ ก็ขัดกับรัฐมนตรีช่วยต่างประเทศวิลเลียม บันดี น้องชาย ซึ่งขณะนี้อยู่ในคณะรัฐบาลของจอห์นสัน

9. การประชุมสุดยอดของประเทศร่วมรบในเวียดนาม ตามที่มีข่าวว่า จะจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ นั้น ถ้าตามข้อสังเกตของข้าพเจ้า เมื่อได้พบวิลเลียม บันดี เมื่อเร็ว ๆ นี้ สหรัฐก็ไม่อยากให้มีประชุมมากนัก เพราะคิดว่าจะไม่ได้ผลคุ้มค่า ข้าพเจ้าเองเห็นว่า ในแง่ประโยชน์ของการประชุมแล้ว ก็ขอบจะมองไม่เห็นเลย เพราะจวนจะหมดเทอมของประธานาธิบดีจอห์นสันอยู่แล้ว

10. การเดินขบวนของนักศึกษา ฯลฯ เมื่อ 2-3 วันนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยนิวยอร์กเดินขบวนคัดค้านการที่มหาวิทยาลัยส่งไล่อจารย์คนหนึ่งออก เมื่อ 2 สัปดาห์มาแล้ว ครูโรงเรียนในนิวยอร์กหลายแห่งนัดหยุดงานเพื่อขอเพิ่มค่าจ้างและเรียกร้องสิทธิต่างๆ ในระยะ

ใกล้เคียงกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยโคลัมเบียก็มีการเงินขบวนเช่นเดียวกัน มหาวิทยาลัยใน
สหรัฐแห่งอื่น ๆ ในระหว่างนี้ดูสงบไปมาก การก่อการจลาจลโดยพวกผิวดำในมลรัฐต่าง ๆ ก็
ดูเงียบไปบ้างเช่นเดียวกัน และมีการให้ร้องกลั่นแกล้งผู้สมัครเลือกตั้งในขณะปราศรัยหาเสียงมี
บ้าง โดยเฉพาะแอกนิว วอลเลซ มัสก์ และแม็ซซ์ฟรีย์เอง ส่วนนิกสันนั้นปรากฏว่าระยะหลัง
นี้ไม่มีการให้ร้องกลั่นแกล้งกันอีกเลย อาจเป็นเพราะมีความนิยมนิกสันมากขึ้นก็เป็นได้

11. คำปราศรัยของบุคคลสำคัญ ข้าพเจ้าสังเกตดูว่าคำปราศรัยของบุคคลสำคัญๆ
ของอเมริกันหรือชาวต่างประเทศที่พูดเอียงไปในทางสนับสนุนรัฐบาลจอห์นสันในสงครามเวียดนาม
นั้น ระหว่างนี้หนังสือพิมพ์จะไม่นำไปลงเป็นข่าวเลย เช่น คำปราศรัยของ ดันรัสก์ และ
แม่ของรัฐมนตรีถนัด หนังสือพิมพ์ก็ไม่สนใจ ส่วนข้อความของ แมกยอร์ช บันด์ ซึ่งขอให้
หยุดทิ้งระเบิดเวียดนามกลับนำไปลงเสียละเอียดย

เรื่องเศรษฐกิจ

12. ฐานะของเงินเหรียญและราคาทองคำ ในระยะนี้เงินเหรียญอยู่ในฐานะที่
ราคาทองคำมีการเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อยในตลาดเสรีในยุโรป ความรู้สึกเรื่องเงินเพื่อยังมีอยู่
บ้างในสหรัฐ อัตราดอกเบี้ยที่ลดลงไปบ้างนั้นทำให้เงินหมุนเวียนมากขึ้น จนบางคนคิดว่า
อาจจะมีการขึ้นอัตราดอกเบี้ยอีกก็ได้ในไม่ช้า

ผลผลิตของสหรัฐใน 6 เดือนแรกของปี 2511 เพิ่มขึ้น 96 พันล้านเหรียญ (รวม
ทั้งเพราะเงินเฟ้อ 34 ล้านเหรียญ) ผลผลิตใน 6 เดือนหลังของปี 2511 คาดว่าจะเพิ่มขึ้น 66
พันล้านเหรียญ (รวมทั้งเพราะเงินเฟ้อ 29 ล้านเหรียญ)

ขณะนี้อัตราคนว่างงานมีประมาณ 3.5% ที่ปรึกษาเศรษฐกิจของนิกสันคาดว่า ถ้า
นิกสันเป็นประธานาธิบดีแล้ว คงจะแก้ปัญหาเงินเฟ้อโดยยอมให้มีคนว่างงานมากกว่าที่มีอยู่ใน
ปัจจุบัน นิกสันเองได้แถลงวันที่ 12 ตุลาคมนี้ว่า จะใช้มาตรการทางภาษีอากรเป็นเครื่องมือ
ในการพัฒนาเศรษฐกิจ จะไม่ใช้วิธีการจ่ายเงินมากมายอย่างพรอคติโมแคต (Deficit Financing)

13. ฐานะทางเศรษฐกิจของไทย การที่ประเทศไทยส่งสินค้าออกได้น้อยลงถึง
20% ในระยะ 9 เดือนแรกของปีนี้นั้น นักธุรกิจอเมริกันที่มีผลประโยชน์อยู่ในเมืองไทยมีกังวล
มาก เพราะจะทำให้อัตราการพัฒนาลดลงจากเป้าหมายจากปีละ 8.5% ลงไป ตามค่าเฉลี่ยของ

เลขานุการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจว่า ปีกลายการพัฒนาดกอยู่ราว 7.5% ซึ่งก็ลดลงไม่มากนัก แต่ปีนี้อาจจะลดลงไปมากกว่า ถ้าเป็นไปตามที่คาดไว้นี้ คุลย์การชำระเงินอาจจะเสียเปรียบมากขึ้น ทุนสำรองที่เป็นเงินเหรียญและทองคำอาจจะลดจำนวนลงจาก 900 ล้านดอลลาร์ เท่าที่มีอยู่ในขณะนี้

ความจริงถึงคุลย์ชำระเงินของไทยจะติดบวกตลอดมาต่อเนื่องกันกว่า 5-6 ปี ไทยก็ไม่น่าจะพอใจนัก เพราะเหตุว่าเงินเหรียญที่ได้มานั้นได้มาจากเงินกู้และเงินให้เป็นพื้น ถ้าเมื่อถึงคราวใช้คืนและประเทศไทยขายสินค้าออกไม่ได้แล้ว ก็อาจจะต้องเอาเงินเหรียญที่มีอยู่นี้มาใช้คืน กลับจะทำให้ทุนสำรองที่มีอยู่นลดลงไปอีกก็ได้

บุญชนะ อัครถาวร
